

FUTURISME' –ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Φουτουρισμός ήταν **λογοτεχνικό, καλλιτεχνικό και ουτοπικό κίνημα του 20ού αιώνα**. Θεωρείται κυρίως **ιταλική σχολή** στο χώρο της λογοτεχνίας και της τέχνης που ωστόσο υιοθετήθηκε και από καλλιτέχνες άλλων χωρών, ειδικότερα της Ρωσίας. Ο Φουτουρισμός αναπτύχθηκε σχεδόν σε όλες της μορφές της τέχνης, τη ζωγραφική, τη γλυπτική, την ποίηση, τη μουσική, το θέατρο αλλά και στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό. Τοποθετείται χρονικά την περίοδο 1909-1920.

Βασική μορφή του φουτουριστικού κινήματος αποτέλεσε ο Ιταλός ποιητής **Φίλιππο Τομάσο Μαρινέτι**, που είναι και ο δημιουργός του περίφημου ιδρυτικού **μανιφέστου** του Φουτουρισμού. Αρχικά

_ GIAMALAKIS NIKOLAOS _e-Learning_e-Class_FINE ARTS LESSON ONLINE_
δημοσιεύτηκε στο Μιλάνο (1909) αλλά και στην γαλλική εφημερίδα Le Figaro (Φιγκαρό) στις 20 Φεβρουαρίου 1909.

Οι Φουτουριστές εισήγαγαν κάθε νέο μέσο στην καλλιτεχνική έκφραση και χαιρέτησαν τα νέα τεχνολογικά μέσα της εποχής ως ένα θρίαμβο του ανθρώπου απέναντι στη φύση. Αντιτάχθηκαν στο Ρομαντισμό, τις παλιές τεχνοτροπίες, την παράδοση, την ηθική, την αρχαιολογία, τα μουσεία, τις βιβλιοθήκες κλπ. και ύμνησαν την ταχύτητα και τις βιομηχανικές πόλεις.

Κατά την έκφρασή τους: «ένα αυτοκίνητο... είναι ωραιότερο από τη Νίκη της Σαμοθράκης», ενώ επιζητούσαν να υμνηθεί η δύναμη, η ταχύτητα, ο πόλεμος, οι μηχανές και τα πολυβόλα! Πίστευαν στη βιομηχανία, στο σίδερο και στην ταχύτητα. Πρότειναν ακόμα τη χρήση ενός εναλλακτικού συντακτικού της γλώσσας στην τέχνη. Όπως θα γράψει και ο ίδιος ο **Μαρινέτι**:

«Ο Φουτουρισμός βασίζεται στην πλήρη ανανέωση της ανθρώπινης ευαισθησίας, που προκαλείται από τις μεγάλες επιστημονικές ανακαλύψεις. Οι άνθρωποι που χρησιμοποιούν τον τηλέγραφο, το τηλέφωνο, το φωνόγραφο, το ποδήλατο, τη μοτοσικλέτα, το αυτοκίνητο, το υπερωκεάνιο, το πηδαλιοχούμενο, το αεροπλάνο, τον

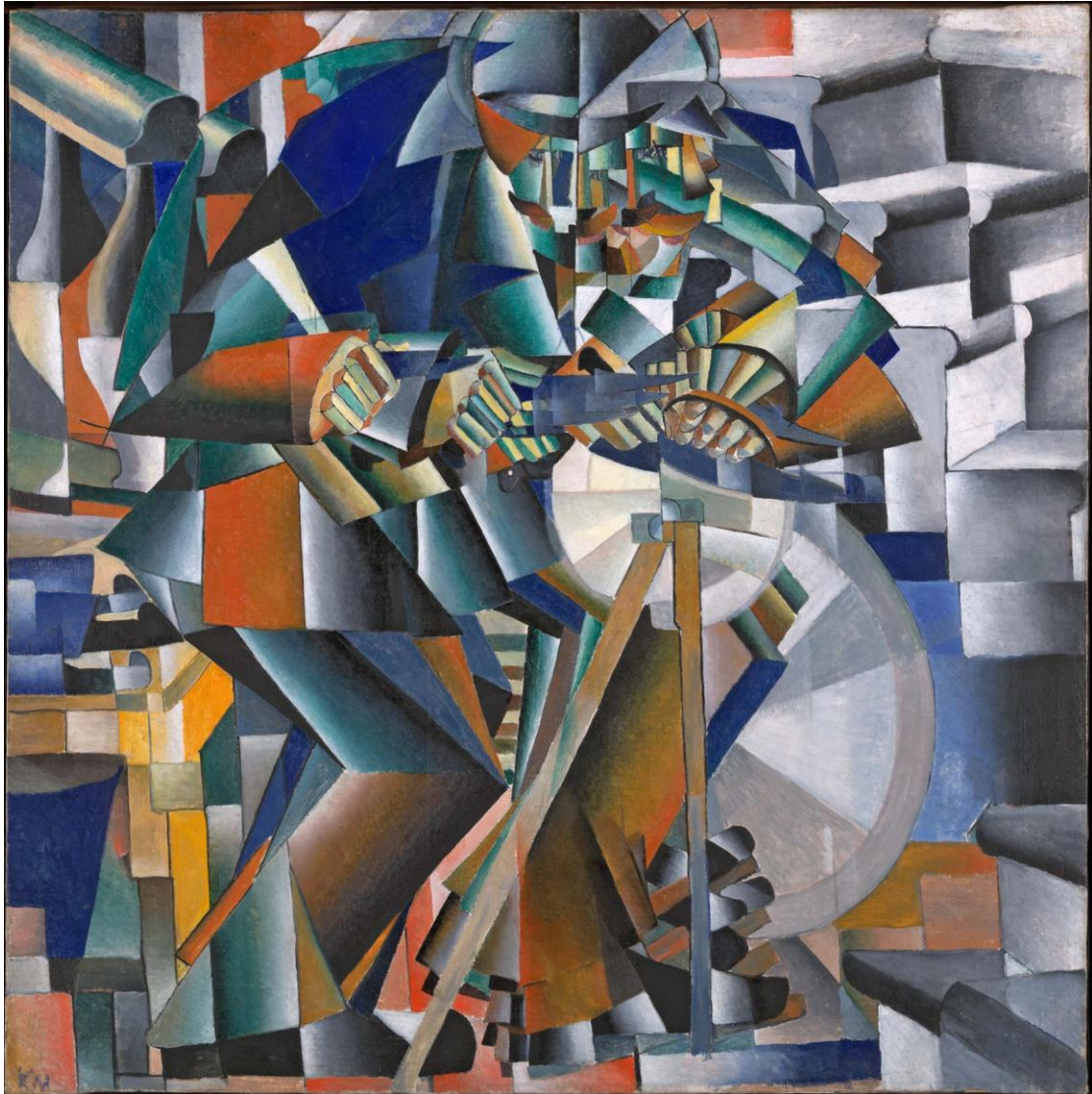
_ GIAMALAKIS NIKOLAOS _e-Learning_e-Class_FINE ARTS LESSON ONLINE_
κινηματογράφο, τη μεγάλη εφημερίδα δεν έχουν ανακαλύψει ακόμη
πως αυτά τα μέσα επικοινωνίας, μεταφοράς και πληροφόρησης ασκούν
αποφασιστική επίδραση στην ψυχή τους».

Ο Μαρινέτι κατάφερε γρήγορα να εμπνεύσει και άλλους καλλιτέχνες, κυρίως νέους ζωγράφους από το Μιλάνο, όπως ο Ουμπέρτο Μποτσίονι, ο **Κάρλο Καρά** και ο **Τζιάκομο Μπάλα**, οι οποίοι βοήθησαν σημαντικά στην επέκταση του φουτουρισμού στη ζωγραφική και εν γένει στις εικαστικές τέχνες. Ο **Μποτσίονι** έγραψε επίσης το μανιφέστο των φουτουριστών ζωγράφων το 1910.

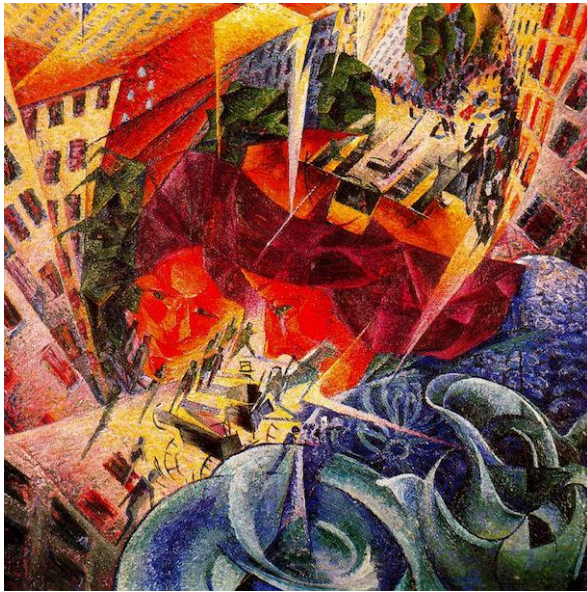
Στις μέρες μας, αναγνωρίζεται ίσως ολοένα και περισσότερο η πολιτική διάσταση του φουτουρισμού, πέρα από την κάλυψη των όποιων αναγκών καλλιτεχνικής έκφρασης. Θεωρείται πως μεταξύ των ιδανικών του Μαρινέτι ήταν και η είσοδος της υποβαθμισμένης και αρκετά οπισθοδρομικής την εποχή εκείνη Ιταλίας, στον 20ό αιώνα. Στα

_ GIAMALAKIS NIKOLAOS _e-Learning_e-Class_FINE ARTS LESSON ONLINE_
μελανά σημεία του Φουτουρισμού αναφέρεται επίσης συχνά, η
σύνδεση του με τον φασισμό, αφού οι ιδέες του αποτέλεσαν την
καλύτερη προπαγάνδα του.

Ο Φουτουρισμός επηρέασε σημαντικά πολλά από τα σύγχρονα
καλλιτεχνικά ρεύματα και ειδικότερα τον **ρώσικο Κονστρουκτιβισμό**, το
Ντανταϊσμό και τον **Υπερρεαλισμό**. Ως οργανωμένο κίνημα σταμάτησε
να υφίσταται περίπου το 1920, γεγονός που συνδέεται και με τον χαμό
πολλών εκφραστών του φουτουρισμού στη διάρκεια των δύο
παγκοσμίων πολέμων, όταν μοναδικός υποστηρικτής του είχε μείνει
τελικά ο Μαρινέτι.

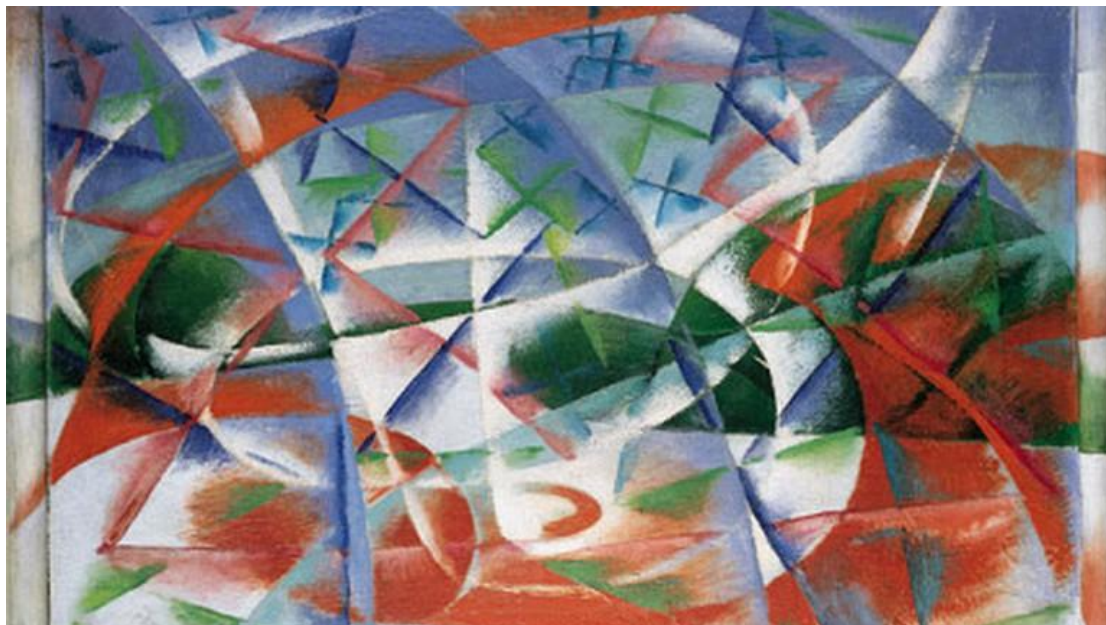
Γενικά ο Φουτουρισμός στο πεδίο της ζωγραφικής και της γλυπτικής επιχειρεί να αποδώσει ακαριαία εντυπώσεις και αισθήματα παρελθόντος, στο παρόν και το μέλλον με αποτέλεσμα την άνευ συνοχής εμφάνιση αντικειμένων σε τεμαχισμό, διαμελισμό και σε πλήρη σύγχυση. Στη μουσική, ο φουτουριστής συνθέτης διαγράφοντας τους πατροπαράδοτους κανόνες αρμονίας κ.λπ. αρκείται στην απόδοση κραυγών, σειρήνων και θορύβων.

- Μελετήστε τις κάτωθι εικόνες έργων: 1) Να σχολιάσετε ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους. 2) Να φιλοτεχνήσετε μια παραλλαγή τους:

